

УДК 007:655

ПЕРЕВІДКРИТТЯ «ІНФОРМАЦІЇ БРУТТО», АБО РЕКОНФІГУРАЦІЯ ВСЕСВІТНЬОГО «НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ» ТА РОЛІ РЕДАКТОРА ЛУЦЬКИМ ВИДАВНИЧИМ СЕРЕДОВИЩЕМ

Н. Б. Благовірна

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
вул. Винниченка, 30 а, Луцьк, 43025, Україна*

Досліджено принципи формування видавничої стратегії видавництвами м. Луцька. Виявлено, що репертуарну політику цих видавництв визначають автори, оскільки значна частка книжок виходить саме їх коштом. Доведено, що така методика підготовки видань до друку фактично є модифікованою версією самвидаву. Вказано причини та наслідки самвидавської методики. Серед основних причин названо брак професійної підготовки та знань інструментарію, нестачу досвіду роботи у ринкових умовах та відповідальності перед суспільством. Видання книг насправді немислиме без дієвої та осмисленої участі редакторів, що не лише впорядковують тексти, а й надають їм соціокультурного звучання.

Ключові слова: репертуар, редактор, видавець, автор, видавництва м. Луцька, самвидав, видавнича культура.

Постановка проблеми. Поштовхом до публікації стала потреба на прикладі м. Луцька окреслити контури випуску книжок новітніми видавничими осередками, описати контекст і логістику вибудовування книжкового репертуару, врешті спробувати оцінити його «за гамбурзьким рахунком», адже видавництво саме собою є візією вільних інтелектуалів, що перетворюють аморфний текст на матерію — книгу, чим надають йому (тексту) статусу та визначають його як продукт культури, вартий не лише прочитання, а й множення, зберігання і передавання поколінням. Попри еволюцію матеріальної конструкції, книга як у давні часи, так і в електронну епоху, перш ніж потрапити до читача, проходить попередню «селекцію», певним чином осмислюється, вписується в контекст, урешт-решт пропонуючи читачеві знання та досвід, варті асиміляції. Ключовою особою, що виносить вирок, традиційно був і... залишається (!?) редактор. Н. Постмен 1998 р. пророчо застерігав, що «культура завжди платить за технологію», як і про те, що масове запровадження комп'ютерних технологій призведе до реконфігурації значення певних професій [1]. На сполох били і українські теоретики. Ще 2005 р. відома дослідниця Н. Зелінська попереджала про небезпеку проголошеної «новітньої» теорії, відповідно до якої «редактор усувається як творча особистість і суспільно значуща фігура», йому відводиться «місце... у затінку комп'ютерної програми» [2, с. 46]. Дослідниця наголошувала, що ця псевдонаукова теорія «супроводжується марнославними обіцянками, що «все зробить машина, в яку ми закладемо відповідну

програму», — то як тут на місці пересічного і не дуже талановитого автора, не спокуситися простотою процесу і не заходитися писати «все і про все», не надто переймаючись якістю створеного, — машина ж бо виправить!» [3]. Проте галузь не лише не побачила небезпеки в заниженні статусу редакторів, а й, закріпивши «відкриття» на рівні теорії, заповзятливо апробувала методика на практиці (принаймні, стійко демонструє тяжіння на рівні регіональних ареалів).

Статистика друку всеукраїнського рівня засвідчує невтішні дані, що протягом періоду незалежності України кількісно дрейфували в межах однієї книги на душу населення. Статистичні показники стануть ще промовистішими, якщо врахувати деякі локальні нюанси, адже український книговидавничий ринок щороку стягується, як шагренева шкіра. Величезну роль відіграють як регіональна, так і соціокультурна диференціація, без врахування яких емпіричні дані є безпорадними. Інформаційний ринок України в сегменті книговидання на сьогодні має надто різючі регіональні ракурси. Якщо, приміром, кількісні показники друку книг та брошур Київської (2515 назв видань за перше півріччя 2016 р.¹), Харківської (2280 назв), Львівської (566 назв) областей у локально українському вимірі заявлені періодом регіонального ренесансу², то волинські книговидавничі рейтинги мікроскопічні (загалом у Волинській області протягом першого півріччя 2016 р. було видано 84 назви книг та брошур). Вони назагал уже не спроможні зберігати самототожність у кон'юнктурних лещатах «новітнього» розуміння ринкових стратегій (й не лише через незначні кількісні показники), а отже, потребують введення в науковий обіг хоча б з огляду на потребу осмислити набутки та спробувати уточнити магістральну траєкторію розвитку, виробити нову нормативність професійної діяльності.

Актуальність публікації зумовлена ще й потребою вкотре наголосити на тому, що формування видавничої стратегії було і має надалі залишатися творчим, нерегламентованим процесом, що генерує інтелектуальний та моральний потенціал нації, тому не може бути цілковито полишене на самоплив ринкових (чи то радше гібридних) модифікацій. У будь-який період свого розвитку книговидання як вид професійної діяльності та вияв публічної культури нації попри суспільно-політичний та економічний контекст, завжди залишалось тим ареалом, де через аргументований широкий діапазон книжкової продукції слушно визнавалась відносна незалежність культури. Відтак треба ще раз наголосити на тому, що випуск книг у світ загалом немислимий без дієвої та осмисленої участі редакторів, тих, хто займається проектною діяльністю, ініціює концепції, смисли та втілює їх в унікальних контурах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Публікація виникла ще й внаслідок потреби в саморефлексії, в необхідності сказати те, про що тривалий час авторка не хотіла говорити (адже інколи спільні цінності та смисл значно легше побачити у спільному мовчанні, та й надто складно висловлювати, хоч і найменшу критику щодо практиків-видавців, чия професійна діяльність завжди подивляла та інтерпретувалася авторкою в образі борців з вітряками). Проте типовість тих

¹ Тут і далі використано статистичні дані Книжкової палати України.

² Саме ці області встановлюють канонічність мірил та ієрархічність книговидавничої системи України (хоч можна сперечатися про те, в якій послідовності слід розмістити лідерів-книговидавців) не стільки за кількістю випущених видань, скільки системність репертуарної політики провідних видавництва.

процесів, про які йтиметься³, мутації нормативності професійних канонів (лякає не стільки репрезентативність видань, скільки якісна неміч видавничої культури їх значної частки) підштовхують до прагнення зробити пошуки більш усвідомленими. Поза тим теоретичні обриси заявленої теми доволі чіткі, використовуючи слова баварського коміка К. Валентино, «усе вже сказане, але не усіма». У пошуках архетипів мудрості навдивовижу цінними є напрацювання теоретиків Н. Зелінської [4–7], Е. Огар [8], Н. Черниш [9] та ін., які аналізували тенденції книговидання у певних функціональних нішах та чітко концептуальне бачення визначає канонічність кваліфікаційних вимог до сучасного видавця/редактора [10]; П. Селігея, чия монографія присвячена виробленню рекомендацій для створення комунікативно досконалого наукового тексту [11]; бібліографів Книжкової палати України, що незмінно підсумовують та осмислюють статистичні дані та вітчизняний досвід книговидання [12]; видавців-практиків [13]; визначних інтелектуалів сучасності, які неодноразово долучалися до діалогу про цінність книги — У. Еко, Ж.-К. Кар'єр [14], Л. Костенко [15], С. Кримський [16] та ін. Одночасно роздуми стають рельєфнішими, якщо залучити до діалогу розвідки про співіснування практик книготворення, зокрема, Ю. Завадського [17].

Мета статті — виявити алгоритм підготовки видань до друку у регіональному локальному вимірі, зокрема у м. Луцьку; спонукати видавців-практиків розглядати власну професійну діяльність як інтелектуальну арену, що уможливує вироблення спільної понятійної мови у суспільстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. На думку визначних інтелектуалів різних епох, книговидання (як у кількісній, так і якісних площинах) завжди було тим фокусом, прицільне встановлення якого визначало інтелектуальний та культурний потенціал нації. Зокрема, С. Кримський наголошував: «Велика Книга — це Всесвіт, втиснений у тісну клітку обкладинки. А в наш час тотальної інформатизації виключно важливим є орієнтир, духовний компас, який дав би можливість людині (особливо молодій) не втрачати етичні координати в оманливому світі, що блискавично змінюється. І тут Книгу не замінить комп'ютер — останній здатний давати величезну суму знань, навчати, розважати, але не більше того» [18]. Досвід визнаних мислителів сучасності, стверджує Ж.-Ф. де Тоннак: «дає підстави зауважити подібність книги та колеса, досконалого об'єкта, перевершити який неможливо навіть в уяві... Книжка постає як «колесо знання та уяви», зупинити яке не в змозі жодна очікувана та тривожна технологічна революція» [19, с. 7–8]. В цьому контексті книга (чи книговидання загалом) є способом виміру свободи і відповідальності, набутків і втрат, старого і нового. Аналіз того, що видається і як видається, дозволяє усвідомити, що українська книговидавнича галузь, яка вибралася з імперського полону в ринковий контекст, зазнала суттєвих модифікацій, а в регіональному ракурсі почасти й мутацій. Як відомо, те, що виникає «після того», не завжди краще «до того». І причиною є не лише об'єктивні обставини (як-от:

³ За даними Книжкової палати України, у хвості не надто великих кількісних показників друку за назвами книг та брошур, окрім Волинської обл. — 84, Кіровоградська — 71, Івано-Франківська — 54, Миколаївська — 38, Житомирська — 22. Такі мізерні кількісні показники, на думку авторки такі, що дискредитують видавців як професійних гравців, віддзеркалюючи замкненість аматорських спроб вибудувати дієву стратегію діяльності.

кризовість економіки, зниження купівельної спроможності населення, позбавлення видавництв державної підтримки та планового фінансування), а й *викривлення методологічних засад підготовки книг до друку, виразна неповнота кадрової структури видавничих осередків, що усувають та деміфологізують редактора як ключову особу у підготовці видань до друку, не спроможних побачити руйнівні наслідки парадоксальної інновації: репертуарну політику книжкових видавництв м. Луцька здебільшого формують не редактори, а... автори, оскільки лєвова частка асортименту виходить у світ саме їх коштам*. Луцькі видавці, декларуючи концепції та заповзято обговорюючи власні видавничі успіхи, одночасно ведуть дивну метафізичну гру, що радше засвідчує їх розмиту ідентичність (адже вже на рівні назв часто зафіксовано першість слів «поліграфія», «друк», які хоч і мають стосунок до «видавництва», проте аж ніяк не є поняттями тотожними). До прикладу, заступник директора ПрАТ «Волинська обласна друкарня» (у складі якої є також і редакційний відділ) Л. Штогриня відверто зізнається: «Ми, звичайно, хотіли б працювати як повноцінне видавництво. Але нинішні реалії поки цього не дозволяють... в основному видаємо і друкуємо «платоспроможних» авторів, коли тираж видання повністю оплачений, ще до моменту друку» [20]. Однак очільники Видавництва Старого Лева, що працюють у тих самих «нинішніх реаліях», розвінчують містечкові міфи, у них «робота над книжкою починається від ідеї, креативу, і завершується в той момент, коли ти зміг її успішно реалізувати ... відтак кількість функцій у видавництва зростає в кілька разів. Але від того і робота стає цікавішою», хоч і визнають, що «книжковий ринок України неповноцінний і безсистемний. Але він існує й функціонує, і зараз як ніколи має новий шанс на реорганізацію. Для цього потрібна революція у свідомості видавців і зміна ставлення до своєї праці» [21].

Луцькі видавці апробують доволі специфічні практики книготворення. Наприклад, засновники ще одного видавничого осередку м. Луцька ВМА «Терен» (діє з 2003 р.), намагаючись привабити авторів, подають на своєму офіційному сайті певний інструктаж для потенційних «авторів-чайників», так окреслюючи мотивацію співпраці з видавцем: «З чого почати? Куди звернутися? Наскільки це дорого? Такі запитання завжди постають перед авторами, які вперше вирішили втілити свою працю, свою творчість у книжку. Отож, у вас на руках рукопис (комп'ютерний набір) Вашої книги. Прочитайте наступну інформацію про основні етапи роботи над додрукарською підготовкою Вашого видання. Це допоможе заощадити час і розрахувати фінансові можливості» [22]. Видавці, вочевидь, навіть несвідомі того, що такий пасаж усуває їх як професійних гравців, що визначають нормативність діалогу з автором. Контури професії редактора у прагматично локальному вимірі м. Луцька були тривалий час доволі пластичними (зрештою, на зазначеному сайті ті ж видавці так визначають мету проекту сьогодні: «Видавництво публікує книги на замовлення авторів, а також згідно зі своїм видавничим планом» [23], — віддаючи гілку першості авторам), що врешті призвело не до уточнення інструментарію та віднаходження нових можливостей для розширення професійної діяльності, а до цілковитого розчинення. На сьогодні значна частка книговидавничих осередків

м. Луцька назагал є нічим іншим, як модифікованими органами самвидаву, що публікують авторські розробки коштом авторів. Самвидав, який, у часи тотального ідеологічного тиску був авторською спробою вирватися із лещат цензури, в осучасненій версії передбачає присвоєння атрибутики повноцінного видання під дахом видавничої марки та ISBN й трактований суб'єктами інформаційного простору, як «інноваційна» методика видавничої підготовки. У дефінітивному баченні книжковий формат інтерпретовано як адаптацію метафори видавництва лише до тиражування. Ця «новітня» версія розглядає феномена книговидання лише в суто економічному та технологічному аспектах, ігноруючи евристичні потенції селекції соціокультурних надбань.

Віддзеркалюючи тенденції всеукраїнського рівня, що увиразнюють кількісну першість навчальних (та навчально-методичних), наукових та літературно-художніх видань, доповнюючи асортимент красназвчними та нотними виданнями, видавниче поле м. Луцька все ж пущене на самоплив, позаяк видавці «хронічно не причетні» до усвідомленого формування репертуару. Отже, кількісна перевага перших двох функціональних видів вмотивована, безперечно, високою концентрацією освітніх та наукових інституцій (серед яких лідирують два державні вищі заклади освіти — Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки та Луцький національний технічний університет) і, відповідно, значною кількістю потенційних авторів, що працюють у цих сегментах. Ті ж, хоч і не байдужі до змістової повноти та фінансового успіху майбутнього видання, проте не можуть і не повинні вміти реконструювати комерційно привабливе видання, і здебільшого вони не знають, як конструювати тексти. Авторитетна дослідниця наукової книги Н. Зелінська, зокрема, констатує: «Сумна правда полягає в тому, що більша частина наших авторів не вміє писати праці для відкритої публікації. Вони можуть бути успішними дослідниками і талановитими вченими. Але їх ніхто і ніколи не вчив, як треба писати наукові праці, — як, зрештою, і будь-які інші. Для науковців ніколи не було особливо потрібно знати жанрові та стилістичні особливості різних видів наукової літератури, відмінності в структурі, формах подання фактів, уведення термінів тощо. Адже згідно зі старою «радянською» традицією, всі авторські оригінали проходили ретельне редакторське опрацювання (що іноді межувало з переписуванням)» [24]. «Новітній» ж формат стосунків «автор — видавець/редактор» не передбачає варіативності можливостей, вмотивованих рішень й осмислених поліпшень. Звісно, прайси видавців пропонують здійснити коштом автора не лише тиражування, а й «додрукарську підготовку». Зокрема, вже цитоване джерело декларує таку послідовність процесу: «Додрукарська підготовка книжки охоплює наступні етапи: **Верстка.** Це оформлення текстового матеріалу у форматі книжкової сторінки. **Редагування.** Стилістичне і граматичне редагування тексту, націлене на виправлення авторських помилок. **Коректура.** Вичитування зверстаної книги на предмет опечаток і некоректного відображення тексту комп'ютерною програмою. **Дизайн обкладинки. Підготовка ілюстрацій до друку**» [25]. Специфіка репрезентації заявлених можливостей (як у порушеній послідовності вже зверстаний текст зазнає редакторських втручань, так і звуження редакторських функцій до «стилістичних і граматичних» змін, як, зрештою, і вербальні

нюанси) спонукає авторів до економії, згортання «додрукарських» витрат (позаяк вартість редакторського опрацювання вдвічі, а в деяких видавництвах вчетверо, перевищує посторінкову оплату верстальника), а запопадливі видавці й не наполягатимуть: «Якщо якісь із перелічених робіт автор може забезпечити самостійно, їхня вартість не входить у загальну вартість проекту» [26]. Тверезість бачення «новітньої» методики підготовки текстів у книжкових форматах виразно свідчить про неповноту таких «проектів». «Ми читаємо книжки — не тексти», — зауважує професор-книгознавець із Німеччини У. Раутенберг. «І це, дійсно, так, — погоджується із ним кваліфікований редактор Н. Зелінська, — (природно, йдеться не про фізичну форму книжки як таку, а про те, що, перетворюючись на книжку, авторський текст виразніше сегментується, унаочнюється нетекстовими фрагментами, прирощується елементами, які забезпечують пошуковість, зручність, зрозумілість тощо)» [27, с. 75]. Зрештою, й успішні видавці-практики закликають: «Не довіряйте авторам, які впевнені, що їм не потрібен редактор. Не економте на доброму досвідченому редакторові. Він-бо часто і є тим, хто викристалізовує текст і надає йому звучання» [28]. *Пропонований ж читачеві містечковий продукт, створений внаслідок економічно зумовленого світоглядного зсуву видавців, навряд чи можна назвати книгою, ну хіба що «навколокнижковим» текстом.* Звісно, подекуди є й якісні «проектні» з'яви, такі категоричні висновки стосуються радше репертуарних тенденцій книговидання, аніж окремих текстів, проте новітню форму самвидаву аж ніяк не треба розглядати в контексті продуктивних аналітичних можливостей, така методика камуфлює не що інше, як творчий регрес самих видавців. Видавничі осередки м. Луцька, намагаючись не зійти з дистанції в ринковому марафоні, почасти через брак професійної підготовки та знань інструментарію (бо ж, зрештою, що то за згортання редакторських можливостей лише до «стилістичного і граматичного редагування тексту, спрямованого на виправлення авторських помилок», як не «зафілологізований» шлейф), почасти через ускладнення форм публічної репрезентації автора, почасти через незнання ринку так і не стали «творцями універсального значення», здемаскувавши свої можливості.

Не навіює оптимізму й реорганізація редакційного відділу «Вежа» (1994) Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, що донедавна був підрозділом Волинського національного університету імені Лесі Українки із повним циклом видавничого процесу, відповідно до заявленої мети спеціалізувався «передусім на науковій, навчальній, методичній літературі з різних галузей знань (монографії, збірники наукових праць, тези й матеріали конференцій, підручники, посібники, збірники тестів, практикуми, методичні рекомендації, навчальні робочі програми)», а також публікував «довідкові, художні, краєзнавчі та нотні видання» [29, с. 219]. Навіть у ті кращі часи наукові та освітні доробки видавництва не були повною мірою «об'єктами наукового редагування» через збіднення застосовуваного інструментарію, реорганізація ж остаточно утвердила певний «гаражний» статус підготовки видань. На сьогодні робота відділу переважно зосереджена на підготовці до друку «малих форм» публічної репрезентації авторів у наукових часописах. Він і забезпечує оперативність й не вимагає значних витрат,

проте не вичерпує всіх потреб наукової спільноти. Звісно, реорганізацію відділу можна розглядати як тактично правильний хід, адже автори і надалі можуть надсилати редакційно опрацьовані взірці в центр депонування, що дасть змогу набути статусу опублікованих праць без паперового втілення. Врешті, реорганізація може спонукати до вироблення комбінованого стандарту врахування різних моделей та впровадження прогресивної методики «друк на вимогу». Проте через зниження показників фінансування відділу та брак досвіду роботи у ринкових умовах апробація нових методик наразі ефемерна. Автори переважно й до того змушене публікуватись власним коштом, тепер ще й за посередництвом кількох проміжних ланок (редакційна підготовка — у відділі університету, видавниче втілення — в іншому видавництві з повним циклом), що робить процедуру ще й довготривалою, здебільшого, відмовляється від редакційного опрацювання. Отже, у стратегічному плані це може означати відтермінування неминучої ліквідації. Реорганізація відділу навдивовижу промовисто відбиває певні тенденції: видавці державного сегменту м. Луцька залишилися осторонь ринкових пошуків. Це засвідчило деградацію однієї лінії розвитку та неспроможність побачити умови для нових можливостей. Внаслідок чого інтереси авторів та видавців (з мотивацією «швидко і недорого») дедалі активніше перетинаються у площині випуску книг коштом авторів.

Попит, як відомо, формує пропозицію. У 2014 р. «відбрунькувалося» нове видавництво, щоправда, вже у приватному статусі — «Вежа-Друк», серед видавничих пріоритетів якого першість віддано... науковій книзі, складній у підготовці, часто ще й збитковій. І це не феномен, радше типова видавнича траєкторія. Зокрема, поліграфічно-видавничий дім «Твердиня» у 2004 р. представлений як універсальне видавництво, «останнім часом пріоритетно більше уваги приділяє науковій книзі» [30]. Рецепт продуманої видавничої стратегії, як зробити витратну наукову книгу рентабельною, доволі простий: видавати її суто коштом авторів⁴. «**Плануєте видати монографію чи навчальний посібник?** — запитують видавці «Вежі-друк» уявного потенційного автора на своєму сайті. — **Тоді Вам варто звернутися до нас** (виділено видавничими працівниками. — *Н. Б.*). Ми розуміємо, що створити та видати **підручник** уперше досить складно. Та й не вперше теж. Виникають одразу десятки запитань. Але наше видавництво відповідь на кожне з них, допоможе, підкаже та спрямує Вас у потрібне русло. Спеціалісти «Вежі-Друк» допоможуть Вам із **редагуванням, коректурою, версткою й дизайном майбутньої книги**» [31]. Заявлені можливості хоч і відображають логічну вмотивовану послідовність опрацювання та підготовки текстів, проте виявляють незугарність видавничої методики (де автор диригує процесом), невизначеність типологічного прихистку авторських текстів (бо ж що то за аморфні плани видати «монографію», «навчальний посібник» протиставлені розумінню (?) видавців, що «створити та видати підручник» досить складно), як, зрештою, й приреченість на «забуття» науково-довідкового апарату та ін.

⁴ За даними Книжкової палати України, у першому півріччі 2016 р. видавництва України випустили 2539 назв (загальним накладом 6738 тис. прим.) навчальних та навчально-методичних видань, 1671 назву наукових видань (сумарним тиражем 538 тис. прим.), 1458 друкованих одиниць літературно-художніх видань (накладом 3548 тис. прим.).

У локально луцькому вимірі ринкові імпульси, а також використання комп'ютерних технологій для складання, верстання та інших технологічних процесів організації видавничого процесу стали тим фактором, що каталізували розмивання фундаментальних понять і ціннісних орієнтирів підготовки видань до друку, відтак це виводить на рефлексію про такі важливі поняття, як роль редактора у редакційно-видавничому процесі. У сприйнятті новітніх adeptів галузі редактор уже не є ключовою особою, на нього покладено суто менеджерські та технологічні функції, що засвоюється авторами як певна норма на позасвідомісному рівні. *Це не просто деміфологізує професію редактора, спроможного не лише впорядкувати тексти, а й надавати їм соціокультурного звучання, а фактично усуває її.* «Новітня концепція» підготовки видань виключає видавничі ризики, критичне формування репертуару, усвідомлене бачення типологічних фіксацій, репрезентує невивірену логічну організацію тексту, інкрустує «продукт» неперевіреними фактами, знекровлює науково-довідковий апарат, полишаючи лише мовностилістичне «шліфування» (у кращому випадку), подекуди ж зводить функцію редактора суто до нормативності впорядкування титульного аркуша та його звороту. У дефінітивному баченні книжковий формат інтерпретовано як адаптацію метафори видавництва лише до тиражування. Ця модифікована версія вбачає суть феномена книговидавання лише в суто економічному та технологічному аспектах, полишаючи евристичні потенції відбору соціокультурних надбань. Фактично такий спосіб видавничих інтенцій безповоротно втрачає відчуття реальності, фоново зливаючись із синхронною комунікацією, легковажно ігноруючи чіткі критерії виробленої методики. Мутаційні версії новітнього самвидаву доволі рентабельні, хоч і нівелюють видавничий досвід (бо ж за тим усім, щоб це не було, більше не стоїть концепція), культуру видання (якою нігілістично нехтують на угоду мінімізації витрат) та й, зрештою, інтелектуальне життя (в яких напрямках рухаються ці оприлюднені творчі трансформації невідомо ні редакторам, хтозна чи рецензентам, зрештою й самим авторам, полишеним на самоті зі своїми творчими амбіціями й віковим «опублікуватися чи померти», що, без сумніву, підживлює некритичне ставлення до оцінювання власних результатів). Окрім того, такі видавничі «творення» доволі часто залишаються неоцінені загалом: ані редакторами (оскільки їх усунено від процесу, невідомо чи це справді якісні взірці, чи фіксація різноманітних імітацій творчості), ані читачами (видані власним коштом мізерним накладом⁵ вони потрапляють до надто обмеженого кола читачів, не покупців⁶). Неоцінені, а отже, непомічені загалом ці «білякнижкові» тексти могли б сприйматися належним чином, адже відразу після з'яви стають радше «тінями забутих книжок», а тому, здавалося б, не завдають нікому шкоди. Однак саме у цьому і криється недоладність: деструктивною практикою є не стільки ці тексти, скільки подібна видавнича методика. Зрештою, як зазначає Н. Зелінська⁷: «в суто прагматичному плані видавнич

⁵ Відстежити реальні показники сумарного тиражу видань таких видавництв неможливо. На практиці вказані 100 чи 300 примірників можуть бути репрезентовані і 20, і 50 одиницями.

⁶ Зазвичай ці книги дарують колегам та друзям, тому так дбайливо відстежуваний у багатьох країнах світу показник сумарного обсягу продажу в цих видавництвах наближений до нуля, що робить, здавалося б, конкретно осягну книгу фікцією.

⁷ Активне цитування дослідниці зумовлене вагомністю її теоретичних розробок.

галузь соціоцентрична: вона прагне охопити масові аудиторії, які забезпечують високі наклади (що більше, то краще)» [32, с. 76]. Наукове знання, сконцентроване у наукових текстах, не має залишатись там локально замкненим та відкритим лише для кола посвячених, оскільки його потрібно розглядати як соціальний капітал, що здатний імунізувати суспільне мислення. Відповідно, всі форми публічної репрезентації наукових знань так чи інакше повинні прагнути бути введеними до всесвітнього «навчального плану». Відкритість та активна репрезентація їх у соціальній комунікації засвідчуватиме щось на кшталт «спільного чуття» епохи, що не лише здатне забезпечити «гігієну мислення», а й спроможне ввести унікальну етнокультуру в інтеркультурний світовий контекст. Тим паче що більшість авторів таки прагнуть бути оціненими чи то у форматі «написаного — виданого», чи то на платформі «написаного — обговореного». До речі, на відміну від самвидавських «білякнижкових» текстів (які хоч і обрали видавниче втілення у книжковому форматі, проте внаслідок розімкнення видавничої методики під час їх підготовки виявилось, що серед книжок не так багато книжок), мережевий самвидав (тобто тексти вперше оприлюднені на платформі соціальних мереж чи інших мережевих проєктів) не заперечує набутків тривалого книгодруку та книгокористування. Принаймні, частина мережевих текстів, отримавши схвалення та визнання читачів, не проти вийти за межі «безмежних» можливостей модерної платформи й замкнутись у хоч і щільному, проте одночасно місткому книжковому форматі⁸, зауваживши у ньому гармонійність. Отже, ані корпус мережевих текстових практик, ані переоснащення технічних можливостей аж ніяк не треба сприймати як загрозу книжковому формату чи виробленому досвіду едиторики. Правдивою загрозою була і залишається агресивна некомпетентність деяких видавців, чий незнання та недбалість позбавили едиторику сакральності та створили й вкорінили на позасвідомісному рівні деякі деструктивні практики, нібито детерміновані обставинами.

До слова, оті нові «видавничі діалекти» під час прискіпливого розгляду виявляються не такими вже й «новаторськими». У «Маятнику Фуко» У. Еко характеризує видавництво «vanity press», що видає книги коштом авторів: жодних витрат на дистрибуцію, увесь наклад викупує автор. І це не романна вигадка. Визнаний інтелектуал описує кілька прикладів таких видавничих інтенцій. Подібні речі, на його думку, «імовірно, піднімуть активність марнославнолюбних людей» [33]. І це не остання небезпека, що криється за «знехтуваною» методикою підготовки текстів до друку.

Б. Дібнер у книзі «Провісники науки», представляючи бібліографію унікальних епохальних книг і зшитків минулого, які він зібрав, «обгрунтовує їхню винятковість

⁸ Зокрема, проєкт «Буква і цифра: текстовий лейбл» у 2005 р. представив «Антологію українського самвидаву», що репрезентував у книжковому форматі 129 творів 54 авторів задля легалізації мережевої літератури.

У 2014 р. Х. Бердянських та видавництво «Брайт-Букс» підготували до друку до того «фейсбучний» проєкт «Є люди. Теплі історії з Майдану».

«Видавництво Старого Лева» опублікувало тексти З. Казанжи «Якби я була» (2014 р., у перекладі О. Думанської); представило широкому загалу вже дві частини «theUKRAINIANS: історії успіху» (2015 р., 2016 р.), що були дібрані за матеріалами онлайн-журналу «theukrainians.org»; видало проєкт Б. Логвиненка «Перехожі. Південно-Східна Азія» (2016 р.); «фейсбучне» листування М. Кіяновської та М. Савки «Листи з Литви / Листи зі Львова» (2016 р.) та ін.

і значення для розвитку науки (фізики — Н. Б.)», у передмові до першого видання 1955 р. писав: «Друкована книжка є продуктом технології того часу. Вона зберегла історію революційних інновацій, що перетворили наше уявлення про світ і космос, у якому ми живемо. Знати ці книжки – все одно, що читати історію людства про події, що привели до цих епохальних змін» [34, с. 142]. *Продумана репертуарна політика (віддзеркалюючи знання, досвід, критерії, світогляд, враження, емоції та смаки її творців) – це вибудована реальність, що через формування комерційної затребуваності окремих книжок визначає нормативність діалогу з читачем, пояснюючи цінність певної книги для суспільства, генерує спільний простір, творить нові смисли, смаки, формує культурний канон.* «Самвидавська» концепція робить видавництво абсолютно маргінальним у книговидавничому просторі, адже вибудовування власної стратегії у насущних захисних конструкціях «тут-і-тепер» не відображає ні естетичної, ні світоглядної, ні маркетингової позиції її творців, позбавляє усвідомлення власної ідентифікації в масовому публічному просторі, налаштованості на свідому репаративність колективного мислення та сприйняття, й навіть більше: через продукування невивірених наукових та навчальних видань створює небезпечний інтелектуальний вакуум. Отже, серед видавничих інституцій не так уже й багато видавництв. Сьогодні ж «варто ставати видавцем лише в тому випадку, якщо ви збираєтесь бути на ринку номером один. Якщо ви усвідомлюєте, що книги, які ви збираєтесь видавати, змінюють реальність на краще, додають щастя іншим, впливають на суспільство... Ваша мета має бути далекосяжною» [35], — наголошують натхненники Видавництва Старого Лева, — таку стратегію розвитку видавництва важко оскаржити. Специфічна ж зацикленість окремих регіональних видавництв на псевдовидавничих концепціях, що нещадно акумулюють ринкові імпульси у ситуативний прагматизм, може спровокувати кінець великої ідеології. Друкована книга й сьогодні сприймається як даність, довкола якої цілеспрямована редакторська позиція в межах певної концепції (усуваючи надмірність та вказуючи на знання, варті «введення у всесвітній «навчальний план» (уперше У. Еко)) вербалізує читабельні культурні коди, вибудовує консенсуси, врешті формує культурну пам'ять. Саме це і визначає статусність друкованої книги.

Висновки. «Крізь історію книжки... можна відновити історію цивілізації... книжка не тільки як вмістилище, посудина, але і як своєрідний ширококутний об'єкт, за допомогою якого можна було все побачити і про все розповісти, і може, навіть усе вирішити. Був пункт прибуття і пункт вибуття, були картини світу і навіть Кінця Світу», – зауважує Ж.-К. Кар'єр [36]. Сьогодні цій доладності протиставлений неперифікований потік інформації у всесвітній мережі, проте і він не спровокував розчинення друкованої книги, й не спровокує, принаймні доти, допоки сам не буде монополізований досвідом едиторики. Наразі якість видавничої методики об'єктизована в очах суспільства як друкована книга. Бо ж «те, що нам дає Інтернет, інформація брутто, майже без розбору, без контролю джерел чи ієрархізації. Тож кожна людина повинна не тільки перевіряти, але і надавати цій інформації сенсу, тобто впорядковувати, ставити певні знання в певний дискурс. Але на підставі яких критеріїв? <...> Ми потребуємо кута зору чи бодай декілька

опор, аби досягнути цей галасливий океан знання» [37]. Таким кутом зору до певної міри були і залишаються вивірені наукові істини, впорядковані в межах книжкових форматів. А тому множення самвидавських практик з атрибутикою видавничої марки та ISBN загрожує підірвати довіру до видавничої практики загалом, позбавивши цим апробованої методики «зчитування» істин та розбудови знанневого суспільства. У цьому контексті актуалізуються розвідки, що аналізують репертуарну репрезентацію та якість видавничої методики наукових видань, адресованих широким колам академічної громадськості та фахівцям-суміжникам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Постмен Н. Нові технології і людина. Інститут екології масової інформації: Електронна бібліотека [Електронний ресурс]. URL: <http://institutes.lnu.edu.ua/mediaeco/elektronna-biblioteka/>.
2. Зелінська Н. В. «Наука байдужа до біографій своїх творців...»: вибрані твори. Львів : Укр. акад. друк., 2013. 408 с.
3. Зелінська Н. В. «Наука байдужа до біографій своїх творців...»: вибрані твори. Львів : Укр. акад. друк., 2013. 46 с.
4. Зелінська Н. В. Редагування — творчість чи «облік і контроль»? (До проблеми суспільної реабілітації фаху). Інформаційне суспільство. 2005. Вип. 1. С. 14–16.
5. Зелінська Н. В. Едиторика — теорія і практика редагування у реаліях нового тисячоліття. «Наука байдужа до біографій своїх творців...»: вибрані твори. Львів : Укр. акад. друк., 2013. С. 48–60.
6. Зелінська Н. В. Дзеркало сучасної науки: наукове книговидання в Україні 90-х. «Наука байдужа до біографій своїх творців...»: вибрані твори. Львів : Укр. акад. друк., 2013. С. 239–249.
7. Зелінська Н. В. Наукова книга на книжковому ринку України. «Наука байдужа до біографій своїх творців...»: вибрані твори. Львів : Укр. акад. друк., 2013. С. 198–212.
8. Огар Е. І. Новітня українська дитяча книга: соціокультурний, комунікативний та видавничий виміри : автореф. дис. ... д-ра наук із соціальних комунікацій : 27.00.01. Київ, 2013. 32 с.
9. Черниш Н. І. Редагування енциклопедичних видань: теорія і практика : навч. посіб. Львів : Світ, 2015. 236 с. ; 104 іл.
10. Зелінська Н. В., Огар Е. І., Фінклер Ю. Е., Черниш Н. І. Сучасний редактор: проблеми професійного вишколу. Наукові записки Інституту журналістики. 2002. Т. 7. С. 19–22.
11. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю : моногр. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
12. Основні положення статистичного обліку книжкових видань. [Електронний ресурс]. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» [сайт]. 2016. URL: http://www.ukrbook.net/statistika_.html.
13. Савка М., Шейко М. Успіх видавничої справи: рецепт від Видавництва Старого Лева Як писати про культуру? : збірник есеїв і лекцій. Київ : ВД «АДЕФ – Україна», 2015. С. 114–129.

14. Еко У., Кар'єр Ж.-К. Не сподівайтесь позбутися книжок. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 265 с.
15. Костенко Л. Україна як жертва і чинник глобалізації катастроф. Дві Русі. За заг. ред. Лариси Івашиної. 4 вид., стереот. Київ : ЗАТ «Українська прес-група», 2005. С. 455–467.
16. Сергій Кримський про десять книг, які необхідно прочитати кожному освіченому громадянину України. Екстракт +200. За заг. ред. Лариси Івшиної. 1 вид. Ч. 4. Київ : ЗАТ «Українська прес-група», 2010. С. 266–267.
17. Завадський Ю. Р. Віртуальна література. Нарис типології та поетики : моногр. Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. 130 с. (Б-ка наук. альм. «Studia methodologica»).
18. Сергій Кримський про десять книг, які необхідно прочитати кожному освіченому громадянину України. Екстракт +200. За заг. ред. Лариси Івшиної. 1 вид. Ч. 4. — Київ : ЗАТ «Українська прес-група», 2010. С. 266.
19. Тоннак де Ж.-Ф., Еко У., Кар'єр Ж.-К. Передмова. Не сподівайтесь позбутися книжок. За ред. Умберто Еко, Жан-Клод Кар'єр ; перекл. з франц. Ірини Словінської. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. С. 6–12.
20. Яцута Е. Директор луцької книгарні Людмила Штогриня — про каву, гроші і «укр-сучліт» [Електронний ресурс]. Таблоїд Волині [сайт ресурс]. 2015. 5 червня. URL: <http://volyn.tabloyid.com/layf/dyректор-luckoyi-knygarni-lyudmyla-shtogryna-pro-kavu-groshe-i-ukrsuchlit>.
21. Савка М., Шейко М. Успіх видавничої справи: рецепт від Видавництва Старого Лева. Як писати про культуру? : збірник есеїв і лекцій. Київ : ВД «АДЕФ—Україна», 2015. С. 115.
22. Видання книг [Електронний ресурс]. Видавництво «Терен» [сайт]. URL: <http://teren-lutsk.com/services/publishing>.
23. Про нас. Видавництво сьогодні [Електронний ресурс]. Видавництво «Терен» [сайт]. URL: <http://teren-lutsk.com/about-us>.
24. Зелінська Н. В. Дзеркало сучасної науки: наукове книговидання в Україні 90-х. Зелінська Надія: «Наука байдужа до біографій своїх творців...» : вибрані твори. Львів : Укр. акад. друк., 2013. С. 245.
25. Видання книг [Електронний ресурс]. Видавництво «Терен» [сайт]. URL: <http://teren-lutsk.com/services/publishing>.
26. Видання книг [Електронний ресурс]. Видавництво «Терен» [сайт]. URL: <http://teren-lutsk.com/services/publishing>.
27. Зелінська Н. Видавнича справа в системі сучасних соціальних комунікацій. Зелінська Надія: «Наука байдужа до біографій своїх творців...» : вибрані твори. Львів : Укр. акад. друк., 2013. С. 73–77.
28. Савка М., Шейко М. Успіх видавничої справи: рецепт від Видавництва Старого Лева. Як писати про культуру? : збірник есеїв і лекцій. Київ : ВД «АДЕФ—Україна», 2015. С. 121.
29. Редакційно-видавничий відділ «Вежа». Волинський національний університет імені Лесі Українки: ювілейне видання. Упор. А. Митко. Луцьк, 2010. С. 199–220.
30. Поліграфічно-видавничий дім «Твердиня» [Електронний ресурс]. Поліграфічно-видавничий дім «Твердиня» [сайт]. URL: <http://tverdyna.ucoz.ua/index/0-2>.

31. «Вежа-Друк»: Видавництво та поліграфія [Електронний ресурс]. Про видавництво «Вежа-Друк» [сайт]. URL: <http://vezhaprint.com.ua/about/>.
32. Зелінська Н. В. Видавнича справа в системі сучасних соціальних комунікацій. Зелінська Надія: «Наука байдужа до біографій своїх творців...»: вибрані твори. Львів: Укр. акад. друк., 2013. С. 73–77.
33. Еко У., Кар'єр Ж.-К. Не сподівайтесь позбутися книжок. Умберто Еко, Жан-Клод Кар'єр; перекл. з франц. Ірини Словінської. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. С. 152.
34. B. Dibner Heralds of Science as Represented by Two Hundred Epochal Books and Pamphlets in the Dibner Library, Smithsonian Institution. Burndy Library and Smithsonian Institution 1980. Цит. за: Фольк Райнгард. Бібліотеки, книжки та ідеї. Обрії науки: збірка нарисів про науку і про вчених. Львів: Вид-во Укр. катол. у-ту, 2016. С. 137–164.
35. Савка М., Шейко М. Успіх видавничої справи: рецепт від Видавництва Старого Лева. Як писати про культуру? : збірник есеїв і лекцій. Київ: ВД «АДЕФ–Україна», 2015. С. 115–116.
36. Еко У., Кар'єр Ж.-К. Не сподівайтесь позбутися книжок. Пер. з франц. Ірини Словінської. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. С. 92–93.
37. Еко У., Кар'єр Ж.-К. Не сподівайтесь позбутися книжок. Пер. з франц. Ірини Словінської. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. С. 68–69.

REFERENCES

1. Postmen, N. (1998). *Novi tekhnolohii i liudyna*. Instytut ekolohii masovoi informatsii: Elektronna biblioteka. Retrieved from <http://institutes.lnu.edu.ua/mediaeco/elektronna-biblioteka/> (in Ukrainian).
2. Zelinska, N. V. (2013). «Nauka baiduzha do biohrafii svoikh tvortsiv...». Lviv: Ukr. akad. druk. (in Ukrainian).
3. Zelinska, N. V. (2013). «Nauka baiduzha do biohrafii svoikh tvortsiv...». Lviv: Ukr. akad. druk. (in Ukrainian).
4. Zelinska, N. V. (2005). Redahuvannia — tvorchist chy «oblik i kontrol»? (Do problemy suspilnoi reabilitatsii fakhu). *Informatsiine suspilstvo*, 2005, 1, 14–16 (in Ukrainian).
5. Zelinska, N. V. (2013). *Edytoryka — teoriia i praktyka redahuvannia u realiiakh novoho tysyacholittia*. «Nauka baiduzha do biohrafii svoikh tvortsiv...». Lviv: Ukr. akad. druk., 48–60 (in Ukrainian).
6. Zelinska N. V. (2013). *Dzerkalo suchasnoi nauky: naukove knyhovydannia v Ukraini 90-kh*. «Nauka baiduzha do biohrafii svoikh tvortsiv...». Lviv: Ukr. akad. druk., 2013, 239–249 (in Ukrainian).
7. Zelinska, N. V. *Naukova knyha na knyzhkovomu rynku Ukrainy*. «Nauka baiduzha do biohrafii svoikh tvortsiv...». Lviv: Ukr. akad. druk., 2013, 198–212 (in Ukrainian).
8. Ohar, E. I. (2013). *Novitnia ukrainska dytiacha knyha: sotsiokulturnyi, komunikatyvnyi ta vydavnychiy vymiry*. Extended abstract of Doctor's thesis. Kyiv (in Ukrainian).
9. Chernysh, N. I. (2015). *Redahuvannia entsyklopedychnykh vydan: teoriia i praktyka*. Lviv: Svit (in Ukrainian).
10. Zelinska, N. V., Ohar, E. I., Finkler, Yu. E. & Chernysh N. I. (2002). *Suchasnyi redaktor: problemy profesiinoho vyshkolu*. *Naukovi zapysky Instytutu zhurnalistyky*, 7, 19–22 (in Ukrainian).

11. Selihei, P. (2016). Svitlo i tini naukovooho styliu. Kyiv: Vyd. dim «Kyievo-Mohylianska akademiia» (in Ukrainian).
12. Osnovni polozhennia statystychnoho obliku knyzhkovykh vydan (2016). Derzhavna naukova ustanova «Knyzhkova palata Ukrainy imeni Ivana Fedorova». Retrieved from http://www.ukrbook.net/statistika_.html (in Ukrainian).
13. Savka, M. & Sheiko, M. (2015). Uspikh vydavnychoi spravy: retsept vid Vydavnytstva Staroho Leva. Yak pysaty pro kulturu? : zbirnyk eseiv i lektsii. Kyiv: VD «ADEF–Ukraina», 114–129 (in Ukrainian).
14. Eko, U. & Karier, Zh.-K. (2015). Ne spodivaitesia pozbutysia knyzhok. Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva (in Ukrainian).
15. Kostenko, L. (2005). Ukraina yak zhertva i chynnyk hlobalizatsii katastrof. Dvi Rusi. Kyiv: ZAT «Ukrainska pres-hrupa», 455–467 (in Ukrainian).
16. Serhii Krymskyi pro desiat knyh, yaki neobkhdno prochytaty kozhnomu osvichenomu hromadianynovi Ukrainy (2010). Ekstrakt +200. Kyiv: ZAT «Ukrainska pres-hrupa», 266–267 (in Ukrainian).
17. Zavadskyi, Yu. R. (2009). Virtualna literatura. Narys typolohii ta poetyky. Ternopil: Pidruchnyky i posibnyky (in Ukrainian).
18. Serhii Krymskyi pro desiat knyh, yaki neobkhdno prochytaty kozhnomu osvichenomu hromadianynovi Ukrainy (2010). Ekstrakt +200. Kyiv: ZAT «Ukrainska pres-hrupa», 266 (in Ukrainian).
19. Tonnak, de Zh.-F., Eko, U. & Karier, Zh.-K (2015). Peredmova. Ne spodivaitesia pozbutysia knyzhok. Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva, 6–12 (in Ukrainian).
20. Yatsuta, E. (2015). Dyrektor lutskoï knyhnarni Liudmyla Shtohryna — pro kavu, hroshi i «ukrsuchlit». Tabloid Volyni, 5 chervnia. Retrieved from <http://volyn.tabloyid.com/layf/dyrektor-luckoyi-knygarni-lyudmyla-shtogryna-pro-kavu-groshi-i-ukrsuchlit> (in Ukrainian).
21. Savka, M. & Sheiko, M. (2015). Uspikh vydavnychoi spravy: retsept vid Vydavnytstva Staroho Leva. Yak pysaty pro kulturu? : zbirnyk eseiv i lektsii. Kyiv: VD «ADEF–Ukraina», 115 (in Ukrainian).
22. Vydannia knyh. Vydavnytstvo «Teren». Retrieved from <http://teren-lutsk.com/services/publishing> (in Ukrainian).
23. Pro nas. Vydavnytstvo sohodni. Vydavnytstvo «Teren». Retrieved from <http://teren-lutsk.com/about-us> (in Ukrainian).
24. Zelinska, N. V. (2013). Dzerkalo suchasnoi nauky: naukove knyhovydannia v Ukraini 90-kh. Zelinska Nadiia: «Nauka baiduzha do biohrafii svoikh tvorstiv...». Lviv: Ukr. akad. druk., 245 (in Ukrainian).
25. Vydannia knyh. Vydavnytstvo «Teren». Retrieved from <http://teren-lutsk.com/services/publishing> (in Ukrainian).
26. Vydannia knyh. Vydavnytstvo «Teren». Retrieved from <http://teren-lutsk.com/services/publishing> (in Ukrainian).
27. Zelinska, N. (2013). Vydavnycha sprava v systemi suchasnykh sotsialnykh komunikatsii. Zelinska Nadiia: «Nauka baiduzha do biohrafii svoikh tvorstiv...». Lviv: Ukr. akad. druk., 73–77 (in Ukrainian).

28. Savka, M. & Sheiko, M. (2015). Uspikh vydavnychoi spravy: retsept vid Vydavnytstva Staroho Leva. Yak pysaty pro kulturu? : zbirnyk eseiv i leksi. Kyiv: VD «ADEF–Ukraina», 121 (in Ukrainian).
29. Mytko, A. (Ed.) (2010). Redaktsiino-vydavnychi viddil «Vezha». Volynskyi natsionalnyi universytet imeni Lesi Ukrainky. Lutsk, 199–220 (in Ukrainian).
30. Polihrafichno-vydavnychi dim «Tverdynia». Polihrafichno-vydavnychi dim «Tverdynia». Retrieved from <http://tverdyna.ucoz.ua/index/0-2> (in Ukrainian).
31. «Vezha-Druk»: Vydavnytstvo ta polihrafiia. Pro vydavnytstvo «Vezha-Druk». Retrieved from <http://vezhaprint.com.ua/about/> (in Ukrainian).
32. Zelinska, N. V. (2013). Vydavnycha sprava v systemi suchasnykh sotsialnykh komunikatsii. Zelinska Nadiia: «Nauka baiduzha do biohrafii svoikh tvortsiv. Lviv: Ukr. akad. druk., 73–77 (in Ukrainian).
33. Eko, U. & Karier, Zh.-K. (2015). Ne spodivaitesia pozbutysia knyzhok. Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva, 152 (in Ukrainian).
34. Dibner, B. (1980). Heralds of Science as Represented by Two Hundred Epochal Books and Pamphlets in the Dibner Library, Smithsonian Institution. Burndy Library and Smithsonian Institution. Folk Rainhard. Biblioteky, knyzhky ta idei. Obrii nauky : zbirka narysiv pro nauku i pro vchenykh (2016). Lviv: Vyd-vo Ukr. katol. u-tu, 137–164 (in Ukrainian).
35. Savka, M. & Sheiko, M. (2015). Uspikh vydavnychoi spravy: retsept vid Vydavnytstva Staroho Leva. Yak pysaty pro kulturu? : zbirnyk eseiv i leksi. Kyiv: VD «ADEF–Ukraina», 115–116 (in Ukrainian).
36. Eko, U. & Karier, Zh.-K. (2015). Ne spodivaitesia pozbutysia knyzhok. Iryna Slovinska (Transl.). Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva, 92–93 (in Ukrainian).
37. Eko, U. & Karier, Zh.-K. (2015). Ne spodivaitesia pozbutysia knyzhok. Iryna Slovinska (Transl.). Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva, 68–69 (in Ukrainian).

REINVENTION OF «INFORMATION GROSS», OR RECONFIGURATION OF WORLWIDE «CURRICULUM» AND EDITOR'S ROLE BY PUBLISHING ENVIRONMENT IN LUTSK

N. B. Blahovirna

*Lesya Ukrainka Eastern European National University
30 a, Vynychenko St., Lutsk, 43025, Ukraine
blagovirna.n@gmail.com*

The principles of publishing strategy formation in Lutsk (Ukraine) have been studied. It has been revealed that the repertoire policy of publishing houses has been defined by authors because the large proportion of books are published out of their expense. It has been proved that this method of preparation for printing is actually a modified version of «samizdat». The causes and consequences of «samizdat» techniques have been specified. Among the main reasons, there is a lack of professional training of publishers and insufficient knowledge of tools, lack of experience in market conditions and

irresponsibility to society. Book printing in the world is not possible without an effective and meaningful participation of the editors that not only streamline the texts, but also provide them with socio-cultural sound.

Keywords: *repertoire, editor, publisher, author, publishing house in Lutsk, «samizdat», publishing culture.*

Стаття надійшла до редакції 23.11.2016.

Received 23.11.2016.